

UCHWAŁA NR XVI/115/2016

RADY GMINY AUGUSTÓW

z dnia 16 grudnia 2016 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446; zm.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1579), w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Augustów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie od 01.01.2017 r.

Przewodniczący Rady Gminy

Zdzisław Chmielewski

Uzasadnienie
do uchwały Nr XVI/115/2016 z dnia 16 grudnia 2016 r.

Podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021 wynika z dyspozycji art.6 ust.2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Program stanowi podstawę do dysponowania środkami publicznymi na wykonywanie zadań określonych w powyższym programie.

Załącznik do Uchwały Nr XVI/115/2016 r.
Rady Gminy Augustów z dnia 16 grudnia 2016 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE
NA LATA 2017 – 2021
W GMINIE AUGUSTÓW**

Augustów 2016 r.

- I. WSTĘP
- II. PODSTAWA PRAWNA
- III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU
- IV. DIAGNOZA
- V. CELE I ZADANIA PROGRAMU
- VI. FINANSOWANIE PROGRAMU
- VII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU
- VIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

I. WSTĘP

Przemoc domowa zdefiniowana jednoznacznie jako zachowania negatywne o dużej szkodliwości społecznej może być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Dotknięta nią rodzina przestaje być zdrowym spoiwem budującym wartościową społeczność lokalną. Przemoc dokonywana w zacisku domowym jest tym groźniejsza dla rodziny im dłużej trwa i nie spotyka się ze skutecznym powstrzymaniem. Jej przejawem może być przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna oraz zaniedbanie.

- 1) **przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie bólu fizycznego, uszkodzenie ciała, pogorszenie zdrowia lub pozbawienie życia /popychanie, przetrzymywanie, policzkowanie, kopanie, duszenie, bicie rękami, użycie broni itp./
- 2) **przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie strachu/ wyśmiewanie, karanie przez odmowę uczuć, szacunku, stała krytyka, ograniczanie kontaktów z innymi osobami, wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, stosowanie gróźb/
- 3) **przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowanie jej seksualności /wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia itp./
- 4) **przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest uzależnienie ekonomiczne ofiary od sprawcy /odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny itp./
- 5) **zaniedbanie** – to ciągłe nie zaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Osobami stosującymi przemoc mogą być:

1. Dorośli - wobec małżonka, dzieci;
2. Dzieci- wobec rodzeństwa, rodziców;
3. Dorośli i dzieci- wobec osób starszych.

Czynnikami kształtującymi przemoc są przede wszystkim

- czynniki stresujące
- wpływ środowiska /modele kulturowe/
- doświadczanie przemocy w dzieciństwie
- stres sytuacyjny
- negatywne relacje w rodzinie.

Cykl przemocy charakteryzuje się III fazami:

1 FAZA BUDOWANIA NAPIĘCIA:

Nasilenie złości i zaburzeń emocjonalnych w odpowiedzi na sytuację stresową

2 FAZA PRZEMOCY:

Eskalacja gniewu, bezpośredni akt przemocy, rozładowanie napięcia

3 FAZA POJEDNANIA

Spadek natężenia gniewu, poczucie winy, chęć naprawy krzywdy, pojednania z osobą dotkniętą przemocą.

CHARAKTERYSTYKA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC:

Osoby stosujące przemoc w rodzinie cechują zahamowania emocjonalne – homofobia, obsesja władzy i sukcesu, wzorzec oparty na zachowaniach agresywnych. Stosowanie odrębnego modelu wychowania chłopców i dziewczynek. Bicie – jako sposób na wprowadzenie swojej woli.

Uwikłanie w cykl przemocy domowej /osoba doznająca przemocy/ - przenoszenie agresji do sprawcy przemocy na dziecko, nierozwiązanie „kryzysu ciąży”; niedojrzałość emocjonalna, brak więzi z dzieckiem /depresja poporodowa/, brak bezpiecznych interakcji.

Minimalizacja konsekwencji swojego zachowania, brak szacunku dla dziecka, nietolerancja i obojętność, nadmierne oczekiwania wobec dziecka, upatrywanie przyczyn agresji w czynnikach zewnętrznych.

Pomimo większej świadomości społecznej tylko zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwaniu i zgłoszenie odpowiednim organom.

Warunkiem skutecznego działania jest objęcie kompleksową pomocą osób doznających przemocy. Niezbędnymi elementami determinującymi powodzenie podjętych działań jest powszechna edukacja społeczeństwa, kompleksowa informacja i poradnictwo oraz realizacja zaplanowanych zadań w sposób zintegrowany i ciągły.

Odbiorcami Programu są osoby doznające przemocy, osoby stosujące przemoc, pracownicy instytucji i służb pracujących z tymi osobami oraz społeczność lokalna.

II. PODSTAWY PRAWNE

Gminny Program został opracowany zgodnie z:

1. Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
/t.j.: Dz. U. z 2015 r., poz. 1390/
2. Ustawą z dnia 15 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy
/t.j.: Dz. U. z 2015 r., poz. 2082, z późn. zm./
3. Ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. /t.j.: Dz. U. z 2016 r. poz. 487 ze zm./
4. Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
/t.j.: Dz. U. z 2016 r., poz. 224, z późn. zm./
5. Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
/t.j.:Dz. U. z 2016 r., poz. 930, z późn. zm./
6. Ustawą z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy
/Dz. U. z 1997 r, Nr 90, poz. 557, z późn. zm./
7. Ustawą z dnia 6 czerwca 1997 r. – kodeks postępowania karnego
/t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1749/
8. Uchwałą Nr XIV/106/2016 Rady Gminy Augustów z dnia 30 września 2016 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Augustów na lata 2016 – 2026.

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Głównym założeniem Programu jest stworzenie systemu zintegrowanych działań we współpracy ze wszystkimi podmiotami działającymi na terenie gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W sytuacjach wymagających interwencji kryzysowej koordynacją działań zajmować się będzie Lokalny Zespół Interdyscyplinarny Gminy Augustów, w którym przedstawiciele podmiotów realizujących Program, po zdiagnozowaniu sytuacji w rodzinie wymagającej pomocy, ustalą plan działań i wyznaczą jego wykonawców.

Program opierać się będzie przede wszystkim na profilaktycznym przeciwdziałaniu. Istotną rolę podejmowanych w Programie działań będą prowadzone kampanie informacyjne, programy edukacyjne, poradnictwo i doradztwo.

Program zakłada także doskonalenie poprzez szkolenie kadr przygotowanych do skutecznego zapobiegania i interwencji w razie kryzysu w rodzinie.

Te wszystkie elementy Programu pomogą zmienić funkcjonujące w świadomości wielu osób błędne wyobrażenie o skali zjawiska, jego skutkach społecznych, przyczynach i potrzebie przeciwstawiania się tego typu problemom.

Zmiana mentalności społecznej wspomże działania mające na celu powstrzymanie przemocy, zapewnienie bezpieczeństwa jej ofiarom, przełamanie obojętności wobec niej i pomoże w napiętnowaniu tego zjawiska i jego sprawców.

IV. DIAGNOZA

Przemoc w rodzinie należy do grupy problemów społecznych objętych pomocą społeczną. Głównym narzędziem przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest procedura „Niebieskiej Karty”. Procedura NK to dokumentacja, długofalowy plan pomocy wszystkim członkom rodziny, współpraca z przedstawicielami innych instytucji i organizacji powołanych do udzielania pomocy osobom doznającym przemocy, interwencja wobec osoby stosującej przemoc, monitorowanie sytuacji rodziny.

Tab. 1 Niebieskie Karty w latach - 2012 – 2016

	2012	2013	2014	2015	2016*
NK założone przez policję	20	10	5	6	7
NK założone przez pracowników socjalnych	1	4	5	10	2
NK założone przez GKRPA	0	4	2	3	0
NK przekazane z MOPS-u	0	1	0	0	0
NK przekazane z placówki oświaty	1	0	0	0	0

* Dane własne

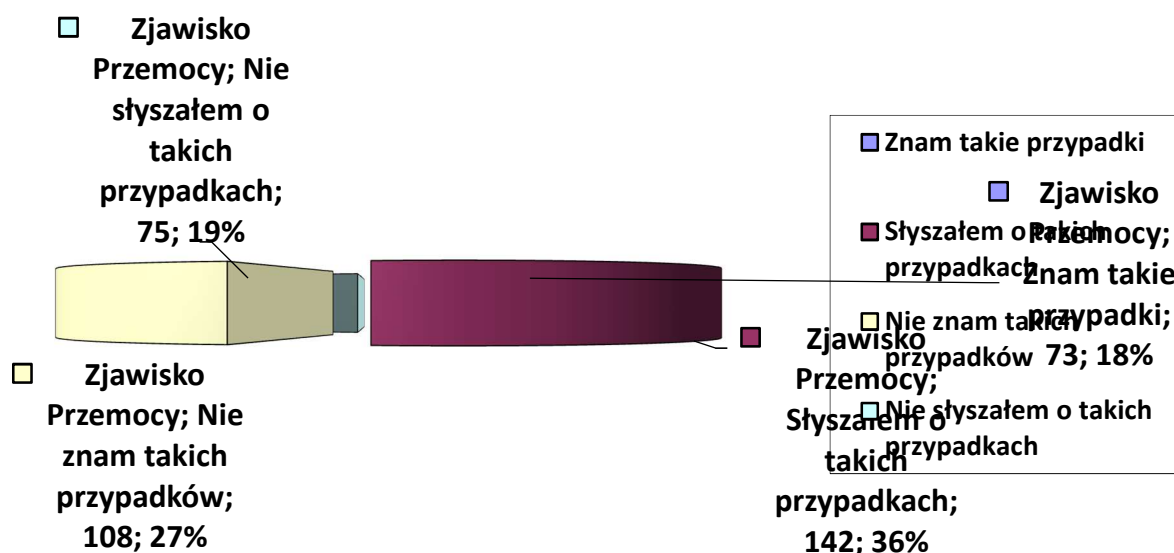
Z rodzinami objętymi Procedurą NK pracują Grupy Robocze powołane przez Lokalny Zespół Interdyscyplinarny. W skład Grup Roboczych wchodzi przedstawiciele instytucji uprawnionych do podejmowania działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy domowej /GOPS, szkoły, KPP, GKRPA i służba zdrowia/

Niezbędnymi elementami determinującymi powodzenie podjętych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar tej przemocy jest powszechna edukacja społeczna, informacja i poradnictwo.

Osoby, które potrzebują pomocy w trudnych sytuacjach życiowych szukają jej w najbliższym otoczeniu, w swoim środowisku lokalnym. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie powinien być odpowiedzią na ich potrzeby. Aby dokładniej i szerzej poznać ich potrzeby dokonano diagnozy najważniejszych problemów, wykorzystując narzędzie badawcze, jakim jest Ankieta diagnozująca problemy społeczne w gminie Augustów. Na potrzeby Programu Przeciwdziałania w Rodzinie wykorzystano blok dotyczący tego zagadnienia.

Na pytanie „czy według państwa oceny w rodzinach zamieszkujących na terenie gminy istnieje zjawisko przemocy domowej” pozytywnie odpowiedziało 54 % ankietowanych.

* Dane dotyczą 3 kwartałów 2016 roku

Wykres nr 1

Ankietowani uważają, że głównymi przyczynami tego zjawiska są: bezrobocie - 31%, stres - 35 %, nieumiejętność radzenia sobie z problemami wychowawczymi - 41 %, nieumiejętność rozładowywania emocji - 55%, ubóstwo -18 %. Niepełnosprawność i choroba w rodzinie są wg badanych niezbyt istotnymi powodami /odpowiednio 2% i 11 %/.

Najskuteczniejszymi rozwiązaniami tych problemów jest zorganizowanie wolnego czasu dla dzieci i młodzieży - 61%, kształtowanie świadomości wśród dzieci i dorosłych - 52%, współpraca z instytucjami pomagającymi osobom uzależnionym - 42%, udzielanie pomocy /w tym również prawnej/ -45%, zapewnienie w każdej szkole pedagoga i psychologa za ważne uważa 47 % ankietowanych.

Na podstawie ankiety diagnozującej problemy społeczne w gminie Augustów można stwierdzić, że przemoc domową i przemoc szkolną za poważny problem uważa 34 % ankietowanego społeczeństwa.

Najważniejszymi problemami wg ankietowanych na terenie gminy w zakresie edukacji są: niepełne wykorzystanie bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki /ferie, wakacje/- 44 %; niewystarczające wsparcie psychologiczne i pedagogiczne – 25 %. Wymienić tu należy brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu, brak dodatkowych zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania dzieci uzdolnionych, brak wsparcia finansowego na materiały i wyjazdy edukacyjne w celu poznania zawodów, które mogą w życiu dorosłym wykonywać.

Odpowiedzią na rozwiązanie problemów dzieci i młodzieży jest tworzenie świetlic i lokali, w których młodzież mogłaby się spotykać, realizować różnego rodzaju zajęcia – 70%; budowa nowych i wyposażenie już istniejących obiektów sportowych oraz zatrudnienie instruktorów – 48%; organizacja tematycznych kół zainteresowań – 53% i zajęć pozaszkolnych - 46%; organizacja zajęć edukacyjnych na temat skutków nałogów oraz monitorowanie przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu i tytoniu nieletnim – 52 %; Potrzeby te można zrealizować poprzez tworzenie lokali typu kawiarenki z możliwością organizowania dyskotek dla młodzieży; dowożenie wszystkich dzieci do szkół, bez względu na wiek i odległość ustawową, organizacja zajęć dla rodziców potrzebujących pomocy wychowawczej, większe zainteresowanie problemami młodzieży przez pracowników szkół i GOPS.

11 % ankietowanych nie czuje się bezpiecznie na terenie gminy. Przyczyną tego stanu rzeczy są grupy młodzieży zakłócające spokój na ulicach - 17 % ; naruszanie prawa i porządku publicznego przez osoby będące pod wpływem środków odurzających – 44 %; kradzieże, włamania, rozboje - 29%. Za zagrożenie bezpieczeństwa 41 % osób ankietowanych uważa kierowców łamiących przepisy ruchu drogowego a 19% niezadowolającą aktywność policji.

Ankietowani uważają, że oprócz władz lokalnych, w rozwiązywaniu problemów społecznych w gminie powinni uczestniczyć sami mieszkańcy – 62 %, organizacje pozarządowe - 34%, policja - 31%, kościół – 11%.

Pilnego rozwiązania wg ankietowanych wymagają obszary w zakresie bezpieczeństwa – 24%, w zakresie problemów społecznych rodzin -36%, w zakresie problemów społecznych dzieci i młodzieży- 34%, w zakresie opieki zdrowotnej - 43%. Wg ankietowanych, działania gminy powinny skupić się na pozyskiwaniu funduszy unijnych na kwestie społeczne – 78%; organizacji kursów i szkoleń dla osób poszukujących pracy – 72%; wykorzystanie budynków gminy na nowe inwestycje społeczne – 46%; uświadomienie ludziom, że nie są bezradni – 41% oraz zwiększenie liczby imprez sportowych i kulturalnych - 35%. Cele te można osiągnąć poprzez tworzenie nowych zakładów pracy i miejsc pracy wykorzystując do tego kursy i szkolenia, zapewniając godne warunki pracy; utworzenie ścieżek rowerowych; integrację społeczną.

Z analizy zauważonych przez społeczeństwo gminy Augustów problemów wyłonić można 4 główne cele strategiczne:

- I. Wsparcie dla rodzin zagrożonych przemocą
- II. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i wspieranie grup marginalizowanych społecznie zagrożonych przemocą w rodzinie
- III. Poprawa warunków życia mieszkańców gminy Augustów.
- IV. Zwiększenie szans mieszkańców gminy Augustów, zagrożonych przemocą w rodzinie, na rynku pracy.

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Zadania	Wykonawcy	Budżet
Wsparcie dla rodzin zagrożonych przemocą	Promocja wartości rodzinnych	Aktywizacja dzieci i rodzin w ich środowisku lokalnym w okresie letnim i zimowym	Gmina, GOPS, szkoły, przedszkola, Zespół Interdyscyplinarny, org. pozarządowe, parafie, kluby sportowe, inne podmioty	Środki własne gminy, środki pozyskane w ramach funduszy UE, organizacje pozarządowe
		Organizowanie imprez, spotkań, warsztatów, konkursów i wycieczek integrujących dla dzieci i rodziców		
	Wspieranie rodzin, w procesie wychowawczym	Spotkania konsultacyjno-doradcze dla rodziców ze specjalistami – psychologami i pedagogami	Gmina, GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, inne podmioty, organizacje pozarządowe	
		Stałe monitorowanie sieci punktów sprzedaży alkoholu	Gmina, GOPS, Zespół Interdyscyplinarny GKRPA,	
	Wzrost kompetencji rodzicielskich i wspomaganie rodzin w procesie wychowania	Warsztaty kompetencji rodzicielskich, pedagogizacja rodziców	Gmina, GOPS, Zespół Interdyscyplinarny szkoły, przedszkola, Organizacje pozarządowe	
		Prowadzenie grup socjoterapeutycznych dla dzieci z zaburzeniami zachowania		

	Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy na terenie gminy Augustów	Uczestnictwo w szkoleniach, warsztatach, konferencjach, doradztwie dla przedstawicieli instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie		
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i wspieranie grup marginalizowanych społecznie, w szczególności zagrożonych przemocą w rodzinie	Stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia dla osób zagrożonych przemocą w rodzinie	Działania na rzecz wspierania / utworzenia punktów informacyjno-konsultacyjnych dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie.	Gmina, GOPS, organizacje pozarządowe, inne podmioty, Zespół Interdyscyplinarny	
	Wspieranie organizacji i instytucji pracujących z osobami uwikłanymi w przemoc w rodzinie	Współdziałanie na rzecz integracji grup zagrożonych przemocą w rodzinie, ze środowiskiem szkolnym, zawodowym, sąsiedzkim, lokalnym Wspieranie i wzmacnianie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a w szczególności wobec dzieci, osób starszych, niepełnosprawnych i chorych	Gmina, GOPS, GKRPA, GOK, GBP, szkoły, Zespół Interdyscyplinarny, inne podmioty, parafie, organizacje pozarządowe	Środki własne gminy, środki pozyskane w ramach funduszy UE, organizacje pozarządowe
	Promowanie zdrowego stylu życia	Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych dla dzieci i młodzieży w ramach godzin lekcyjnych w szkołach w formie spotkań i pogadanek z przedstawicielami		

		służby zdrowia, Policji, GOPS, organizacji pozarządowych. Kampanie prozdrowotne kierowane do mieszkańców gminy. Organizowanie akcji z zakresu bezpieczeństwa, a w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie		
	Aktywizowanie osób starszych, niepełnosprawnych oraz innych grup marginalizowanych społecznie, w szczególności zagrożonych przemocą w rodzinie	Aktywizacja społeczno- zawodowa osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zagrożonych przemocą w rodzinie.	Gmina, GOPS, PUP, Zespół Interdyscyplinarny	Środki własne gminy, środki pozyskane w ramach funduszy UE, organizacje pozarządowe
		Stworzenie miejsc spotkań/ integracji dla osób starszych	GOK, GBP, GOPS, Zespół Interdyscyplinarny	
Poprawa warunków życia mieszkańców gminy Augustów	Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa na terenie gminy	Kampanie promujące życie bez przemocy	Gmina, GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, Policja, organizacje pozarządowe, inne podmioty.	
		Zwiększenie liczby patroli policyjnych	Gmina, Policja	
Zwiększenie szans mieszkańców gminy na rynku pracy, w szczególności osób zagrożonych przemocą w rodzinie	Aktywizacja zawodowa kobiet, w szczególności zagrożonych przemocą w rodzinie	Kierowanie do doradcy zawodowego, motywowanie do podjęcia nauki, uczestnictwa w kursach, szkoleniach	Gmina, PUP, GOPS.	Środki własne gminy, środki pozyskane z funduszy UE, organizacje pozarządowe
	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, niepełnosprawnych	Organizacja warsztatów i szkoleń dla osób bezrobotnych, niepełnosprawnych	GOPS, PUP, Zespół Interdyscyplinarny, organizacje	

	Przygotowanie i realizacja programów pomocowych i interwencyjnych	Stałe diagnozowanie potrzeb mieszkańców oraz podopiecznych Ośrodka. Organizowanie warsztatów, spotkań konsultacyjnych Prowadzenie rozmów interwencyjnych, pomocowych/motywacyjnych.	pozarządowe, inne podmioty.	
--	---	---	-----------------------------	--

V. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródło finansowania zadań wynikających z Programu stanowią będą środki pochodzące z budżetu gminy, dotacje celowe oraz środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł.

VI. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Bieżącą ocenę Programu i jego procedur zajmuje się Lokalny Zespół Interdyscyplinarny Gminy Augustów. Poszczególne działania i procedury podlegać będą monitoringowi, mającemu na celu stałą poprawę efektywności i szybkości reakcji na zaistniałe przypadki przemocy. Corocznie Program poddany zostanie ewaluacji dokonywanej na podstawie analizy materiałów sprawozdawczych i mierzalnych wskaźników Programu.

W ewaluacji poddane ocenie zostaną rezultaty uzyskane w wyniku porównania z następującymi wskaźnikami:

- liczba rodzin zarejestrowanych i zdiagnozowanych jako środowiska zagrożone występowaniem przemocy, w stosunku do roku poprzedniego;
- liczba wdrożeń „Niebieskiej Karty”;
- liczba rodzin, którym udzielono pomocy;
- główne przyczyny występowania przemocy;
- liczba osób i rodzin objętych terapią;
- liczba zarejestrowanych zjawisk przemocy;
- liczba interwencji kryzysowych
w tym liczba osób, którym udzielono schronienia zastępczego i innych form pomocy;
- liczba sprawców objętych programami korekcyjnymi- edukacyjnymi;
- liczba szkoleń dla kadry służb pomocy społecznej i innych podmiotów

realizujących Program;

- liczba wdrożonych programów edukacyjnych;
- liczba kampanii informacyjnych w środowisku lokalnym.

VII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Koordynację Programu powierza się kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie.
2. Sprawozdanie z realizacji Programu opracowuje koordynator Programu i przedstawia je Wójtowi Gminy Augustów do końca marca następującego po roku, którego sprawozdanie dotyczy.
3. Wójt Gminy po zatwierdzeniu sprawozdania przedstawia je do przyjęcia Radzie Gminy w Augustowie.